

TORONTÁLI KÖZLÖNY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
N.-Kikindán.

Egyesült
„Kikindai Közlöny” és „Felső Torontál”
POLITIKAI LAP.
Megjelenik: csütörtökön és vasárnap.

Előfizetési díj:
Póstán küldve, vagy házhoz hordva: Egész évre 14
kor. Félévre 7 kor. Negyedévre 3 kor. 50 fill.
Egy szám 20 fillér.

Az állami költségvetés és a vidék.

A jó Isten tudja csak, mikor éri meg az ország azt az időt, midőn a vidék nem fog panaszkodni amiatt, hogy főbenjáró érdekeit az állam nem szolgálja olyan készségesen, mint az ország fővárosát. A politikai és közgazdaság politikai érvek, melyekkel a főintéző körök a metropolis erősebb arányu pártolását megindokolják, még mindig sulyosabban esnek a latba, mint az adózó nép provinciális és helyi érdekeinek összesége. Magas szempontokat tartanak szem előtt vezető embereink és a napilapok- egyaránt és ezek a magas szempontok követelik meg, hogy világraszóló fővárosa legyen Magyarországnak. De vajjon nem volna-e helyesebb, ha e magas szempontoknak egyszerre és minden vonalon való érvényesítését arra az időre hagyják, míg az egész ország gazdaságilag megerősödik. Bizony jobb, de a mi panaszainkat nem hallgatják meg odafent. Nos a jövő nekünk fog igazságot szolgáltatni. Csak késő ne legyen már akkor.

A helyzet most mégsem oly komor, mint aminőnek látni szoktuk. Keresgélvén a jövő évi költségvetés számtengerében, akadunk itt, ott is új tételekre, melyek a vidéken léte-

sítendő, vagy gyarapítandó intézmények költségei. A jövő évi költségvetésben jóval több ilyen tétel van, mint a tavalyiban. Legfeltűnőbb a haladás a földmivelésügyi, közoktatásügyi és igazságügyi tárcák keretében, de azért a kereskedelmi és belügyi miniszteriumokban is azon voltak, hogy a jövő évben többet nyújtsanak a vidéknek, mint tavaly.

Hát ez haladás a multtal szemben. De még nagyobb haladás az, hogy olyan férfiak ülnek az irigyelt bársonyszékekben, akik, nemcsak, hogy érzéssel bírnak a vidék legsürgősebb érdekei iránt, de tetteikkel, alkotásokkal lendítenek az elmaradt vidéken.

Első sorban a földmivelési tárca az, melynél a javulás szembetűnő. Ez természetes is, hiszen ennek a szakminiszteriumnak a hatáskörébe az a tényező tartozik, mely föntartja és eltartja az országot: a termőföld. Ez pedig csak falun van. A gazdasági munkát és a gazdasági oktatást szolgálják a földmivelésügyi miniszterium hatáskörébe tartozó új intézmények, melyekből dupla haszon háramlik a vidékre: az intézmények fönnállása, szükséglete és közérdekű tevékenysége.

Az igazságügyiminiszterium több bírósági épületet, a közoktatásügyi több iskolát épített mint tavaly, s így

a többi miniszteriumok is. Összevissza vagy három és fél millió forintba rug az a többlet, mely jövőre az államkincstárból kerül a vidék népe közé.

Ismételjük: ez haladás. De ne álltassuk, ne ringassuk magunkat abban a reményben, hogy ez a haladás állandó- s a mint joggal elvárhatnók, fokozatosan erősbödő lesz. Harminc év tapasztalata bizonyítja, hogy az ilyen haladás efemer jellegű. Volt már rá eset, nem egyszer, hogy magyar kormányok propagálták a vidéket, de nem tartottak ki mellette, vagy mielőtt valami maradandót alkothattak volna a vidék javára, letűntek a szereplés színpadjáról. Változnak a kormányok, változnak a programok és eshetőségeknek van kitéve minden, aminek a politika az éltető eleme.

Igaz, a mai rendszer megteremtői erősen és szilárdan ülnek helyeiken. A vidék sokat és jót várhat tőlük. De ha azt akarjuk, hogy a vidék érdekeinek mindenek fölé való helyezésének tudata gyökeret verjen ott, ahol az ország sorsát intézik; ha azt akarjuk, hogy változó kormányok és programok dacára szilárdan megmaradjon az, elv, hogy a vidék érdekeit kell legelső sorban előmozdítani, mert ez a haza: akkor meg nem szűnő buzgósággal és országszerte egyöntetű

Tárca.

Megcsalt az — édes!

Az elnök: Tehát nem akar kibékülni?...

A fölperes: Nem.

Az elnök: És ön, asszonyom! Hajlandó visszatérni férje házához?

Az alperes: Igen! hiszen imádom tényleget!

A fölperes; Egy szót se, mert tüstént megpukkadok! Még azt mondja, hogy imád! Ne higgyenek neki, tekintetes törvényszéki urak. Hazudik, a mikor olyan szemérmesen lesütötte a szemét, hazudik, a mikor sóhajt, amikor beszél és még akkor is hazudik, amikor hallgat!...

Az elnök: No, no, csak ne ragadtassa el magát!... Hát aztán mi teszi önt olyan kérlelhetetlenné?

A fölperes. Mi?.. Hát nem tetszik látni a szarvaimat? Megcsalt az édes! Házasságtörést követett el és már most kérem a bíróságot, hogy a válóper befejeztével tegye át az iratokat a büntető törvényszékhez. Azt akarom, hogy becsukják!

Az alperes: Náci! Édes Náci!

A fölperes: Hallgass, vipera!...

Ugy történt a dolog, kérem, hogy üzleti ügyeimben Kisvárdára utaztam. Hazajövet — esti 11 órakor — egyenesen lakásomba mentem. Félórai csöngetés után nagy nehezen bejutottam az előszobába. Téli kabátomat a fogastra akasztván, a hálószobába siettem... Feleségem ott fektött az ágyban és rettenetesen nyögdecsett. Arcza tüzes volt, szemei lázban égtek s csak úgy kapkodott a levegő után.

— Mi az, mi történt?

— Jaj, Náci, meghalok!... Levegőt!... Levegőt!...

Halálra megijedtem. Kirohantam az előszobába, bele ugrottam a téli kabátba és futottam az orvoshoz. Már otthon volt; épen akkor jött haza a kaszinóból.

— Doktor ur! Az istenre kérem, jöjjön azonnal.

— Hová?

— A feleségemhez.

Mi baja!

— Halálán van. Fuldoklik! Negyvenegy fokú láz!

Ej, ej szegény asszony! De nini!... Miféle köpeny van magán?

Végignézttem magamon.

Hát tekintetes királyi törvényszék, nagyságos elnök úr! Tetszik tudni miféle köpeny volt rajtam?

Egy tisztí köpeny!...

Hogyan jutottam én ebbe a tisztí köpenybe? A dolog nagyon egyszerű. A nagy sietségben egy idegen kabátba bujtam bele. De vajjon hogy került ez az idegen kabát az én előszobámba éjféle 12 órakor? Egy tisztí köpeny! Hm, tüstént átláttam a szitán.

— Tehát — ha úgy tetszik, — szólj hozzám a doktor, mehetünk.

— Hová?

— A feleségemhez.

— Vagy úgy? Meggondoltam a dolgot, doktor ur. Majd csak egyedül megyek haza. Tetszik tudni: ez a tisztí köpeny...

— Értem, értem. Volt ön katona?

— Soha.

— Talán valamelyik rokona, vagy közeli ismerőse?

— Az sem.

Akkor hát legjobban is teszi, ha egyedül megy haza. Ugy sem rendelhetnék egyebet, mint három fokú hidegvizbe áztatott kötelet.

— Köszönöm, doktor ur! Alászolgája!

agitációval kell arra törekednünk, hogy ezt elérjük.

Az ilyen agitációt eddig elmulasztották. Valljuk is a kárát.

Nos, most van itt az ideje annak, hogy a derék munkát megkezdjük. Közelednek a képviselőválasztások. Hatalmas jog a választói jog a polgárság kezében, ha öntudatosan tud vele élni. Az első, amit a mandátum fejében ép a képviselőjelöltől követelünk, az legyen, hogy a helyi érdekeket tiszter olyan nagy buzgalommal fogja szolgálni oda fent, mint azt most a képviselők kilencven százaléka teszi. Persze szükséges volna, ha az ország választóinak összessége egymásközött megállapítaná, hogy melyik vidéknek kell, hol mi a szükséglet. Mert ha például a mi városunk ugyanazt kívánja, a mire máskét vagy több város is pályázik, az ilyen eljárás nem vezet célhoz, amint hogy nem vezetett elelőtt sem. S ez a megállapodás nem is olyan nehéz. Az egyes képviselőválasztó kerületek irásban szépen meg-egyezhethetnek arra nézve, hogy micsoda támogatást, intézményt kérjenek képviselőik által az államtól. És e tekintetben kötött marsrutát adjunk az uraknak, akiket felküldünk a törvényhozásba. Hatalmas, erős, egységes szervezetté lesz ezáltal az ország választóinak összessége, melynek kívánságait respektálni fogja az általunk fenntartott állam.

Ez az út vezet a vidék boldogulásához.

A kir. közjegyzők kívánsága. A kir. közjegyzői intézmény negyedszázados fenntartását december 8-ikán és 9-én fogja ünnepelni a kir. közjegyzői kar. A december 8-diki diszgyűlés egy ünnepi beszédből fog állani. A december 9-én tartandó második gyűlés egészen szakszerű lesz. Ezen a közjegyzői intézmény reformjára vonatkozó javaslatokat fogják tárgyalni. E javaslatok főbb pontjai a következők:

A kamarák autonómiaja és jogköre tágíttassék, különösen a fegyelem tekintetében; a közjegyzői hatáskör reformáltassék. A közjegyzői kötelező közbenjárás terjesztessék ki esetleg a jelzett végleges telekkönyvi reform előtt is: szülők és gyermekek és testvérek közti oly jogügyletekre, melyeknek tárgya ingatlan. A csődbiztos állás közjegyzőkre ruháztassék. Az örökö-

És haza mentem. Óvatosan nyitottam be a lakásba, mert hát — tetszik tudni — nem akartam annak a köpenynek tulajdonosával találkozni. Hátha valami rabiátus ember! . . .

— Fáni! — mondok, — elment már a hadnagy úr?

Semmi válasz.

— Kié ez a tiszti köpeny, Fáni?

Semmi válasz. Pedig csak szinlelte az alvást.

— Jól van. Holnap reggel express ajánlva haza küldelek az apádhoz.

Es elrohantam hazulról.

Ime a tényállás. Beláthatják a tekintetes törvényszéki urak, hogy ilyen körülmények közt nem tágíthatok. És még azt mondja hogy imád! . . .

Az elnök: Fölperes ragaszkodik keresetéhez. A békéltetési tárgyalás nem vezet eredményre, eltávoznak.

A fölperes: A büntető törvényszék előtt még találkozunk.

Gutius.

sődési eljárást illetőleg a közjegyzői hatáskör önállósíttassék és a bíróságoktól függetleníttessék. A sok tekintetben már rég elavult és tarthatatlan közjegyzői díjak szabályoztassanak és méltányosan felemeltessenek. Ezeken kívül óhajképpen kijelenteni fogja a közgyűlés, hogy a közjegyzői állások betöltése és szaporítása kérdésében a kamarák véleményének nagyobb súly tulajdoníttassék.

Az új választások. Mint a „Magyar szó” feltétlenül megbízható forrásból értesül, a most folyó országgyűlési ciklust a jövő év első negyedében bezárják és az új választásokat már április hó első napjaiban fogják országszerte megtartani.

A nagyszentmiklósi választási mozgalom és a főispán. Ebben a választó kerületben kiűtött a szabadelvű pártban a bomlás. A pártnak egyik nagy latszik nagy többségben levő árnyalata a mult vasárnap tartotta meg alakuló értekezletét a polgárság élénk részvétele mellett, táviratban adván kifejezést a Széll Kálmán iránt való „feltétlen ragaszkodásának”. E párt vezéregyéniségei Söhreier Viktor Schvarc Eberhardt és dr. Jeszenszky Géza. A másik párt, melyet Jurkovic Ottmár a Rónay Jenő főispán nevével hívott össze, kedden alakult meg. Mind a két párt az értekezletükön meg nem jelent Simonsich Géza kir. közjegyzőt választotta meg elnökül, a mi kétségkívül furcsa dolog. Hanem érdekes jelenség, hogy Rónay Jenő főispán, a ki minél több kerület jelölését tartja magára nézve a legkívánatosabbnak, azzal a párttal kezdte meg a választási mozgalmat, mely a volt a Nemzeti párt elemeire szándékozik támaszkodni. Rónay tehát a mandatamért való versenygésben szakítani akar az ő szabadelvű párti híveivel, ami azután érthetővé teszi azt az élénk visszatetszést, melyet az ő elhírtelenkedett jelölése okozott. Szeretnők tudni, hogy a torontáli mandatumok ez idő szerinti birtokosai, kik a régi szabadelvű párt oszlopos tagjai, mit szólnak a főispán emekacérkodásához? De szeretnők tudni azt is, hogy mit keres Rónay Jenő még mindig a főispáni székben, ha már megindultak a korteskedések az ő jelölése érdekében? Ez volna a jog, törvény és igazság rendszere?

A koronaőr-választás.

A törvény s a hagyomány szabályai szerint, a lelket a történelmi múlt emlékeibe ringató külső fénynyel választotta meg dec. 4-én az országgyűlés két háza együttes ülésben az új korona-ört. Magyar diszbe öltözött urak foglalták el a képviselőház pad-sorait s a történelmi múlt diszében ragyogó országgyűlés lelkes közfelkiáltással gróf Széchényi Bélát, a nagy gróf Széchényi fiát választotta meg a korona-ör nagy közjogi jelentőségű méltóságára.

Az együttes ülést gróf Csáky Albin a főrendiház új elnöke nyitotta meg. Széll Kálmán miniszterelnök az „országgyűlésileg egybegyűlt főrendek és képviselők” elé terjeszté a királyi levelet, a melyben ősi törvény s szokás szerint a király a Szilávy József elhunytával megürült koronaőri méltóságra négy katolikus főrendiházi tagot jelölt ki. Ezek voltak: gróf Széchényi Béla belső titkos tanácsos, báró Jósika Sámuel, b. t. t., aranykulcsos, volt magyar miniszter, báró Podmaniczky Géza b. t. t. és Karap Ferencz, nyugalmazott itélőtáblai tanácselnök, a magyar fő-

rendiháznak élethossziglan kinevezett tagja.

Az egybegyűlt főrendek és képviselők a négy királyi jelölt közül lelkes közfelkiáltással gróf Széchényi Bélát választották meg s a választást ő felsége királyi leiratában jóváhagyta és megerősítette.

Erre a főrendek fölvonultak a budai királyi várpalotába, s ott az új korona-ör a főpapok és zászlósurak jelenlétében a hagyományos szertartás mellett letette az esküt a király kezébe.

A fölesketés után az országgyűlés újlag visszatért a képviselőházba, a hol a megválasztott s fölesküdtött korona-ör köszönetet mondott belé helyezett bizalomért, fontos tiszte és méltósága legjobb erejéhez mért betöltését ígerte.

Ezzel a korona-ör választásának fényes aktusa véget ért.

Az új korona-ör életét röviden a következőkben ismertetjük:

Széchényi Béla gróf 1837, febr. 3-án született Budapesten; a halhatatlan Széchényi István gróf fia. Gyermekéveit Budapesten és Czenken tölté házi nevelők mellett. Tanulmányai végeztével külföldi útra indult, a melyről 1860. ápr. 9-én tért vissza egy nappal, mint atyja Döblingben önkézevel vetett végett tragikus életének. Mint képviselő több ízben volt az országgyűlés tagja, s feltűnt merész szabadelvű gondolkodásával. A tüzes egyházpolitikai harcok közepette a főrendiházban a reformok védői közé lépett s föllépte nagy mértékben hozzájárult a reformok megvalósításához. Neje halála után lelki sebére vigasztalást a tudományos kutatásokban keresett. Elhatározta, hogy fölkeresi a magyarok őshazáját s e célra nagy expedíciót szervezett. Bejárta Indiát, Japánt, Kína nagy részét, s onnan benyomult az európai szem előtt odáig teljesen elzárt Tibetbe, mindenütt kutatva az ősmagyarok nyomait. Utazásáról nagy munkát irt, mely magyar, német és angol nyelven megjelent, melyért a m. tud. Akadémia azzal jutalmazta, hogy tiszteletbeli tagjai sorába emelte. Legutóbb a párisi világkiállításon a magyar történelmi csoport rendezésében s előkészítésében fejtett ki lankadatlan s önzetlen hazafiúi munkásságot.

A korona-ör nem csupán méltóság, hanem komoly jelentőségű közjogi tisztség is egyuttal. Méltóság, mert a két korona-ör rangban a zászlós urak (barones regni) után következnek nyomban. Fontos közjogi tisztség, mert a korona-örzése, a magyar királyság ez ezer éves symboluma, reájuk van bízva. A szent koronát 1791. óta Budán a királyi várpalotában kettős zár alatt őrzik, és a két korona-ör közül az egyik mindig annak közelében köteles lakni.

E jelentős méltóság betöltésére a főrendek közül keresve se lehetett volna arra termettebb embert kiválasztani gróf Széchényi Bélánál, úgy ösei érdemeire, mint egyéni tehetségeire való tekintettel.

Krónikás.

HIREK.

A kaszinó ünnepe.

Motto: Halpaprikás, túrócsusza.

Régen tudott dolog a viszonyokkal ismerős előtt, hogy a mi kaszinónk beteg, nagyon beteg. A pessimista hajlamu doktorok már régen lemondtak róla, minthogy a gerinczsorvadás félreismerhetlen jeleit konstatálták rajta.

A mélyebben gondolkodók elismerik, hogy a kaszinó csakugyan nagy beteg. Az okát azonban abban látják, hogy gyógyíthatlan betegségben sinlődik a mi egész társadalmi életünk teste, s ez hat vissza depresszállólag a kaszinó érléktetésére is.

S a fanatikusabb hívők nem is adják föl a reményt, s évről évre kétségbeesett kísérleteket tesznek a merevedő test galvanizálására u. n. *kaszinói esték, bankettek* etc. rendezése által.

A mostani vezetőség pl. igen eredeti gondolatra jött. Ünnepeket rendez Vörösmarty emlékére s az ünnepeket tartalmas műsorába fölvette a *halpaprikást* és *túrócsuszát* is — csalogatóul, — nagyon helyesen gondolkozván, hogy *ez kell a kikindai magyaroknak!* Ennek a kedvéért tán elszánják magukat egy pár szavalat, zongora és emlékszó — de rövid legyen! — meghallgatására is. Mint hírlík, a pátereket éppen ezért nem kérték föl beszédartásra, mert már ismerik a multból, hogy veszedelmesen *kiadós és győzős szüflájuk* vagyon...

Az igazgatóság ötlete valóban nagyszerű. El vagyunk rá készülve, hogy ezután a kaszinó-ünnepeket ilyenforma műsorral rendeztetnek:

Márczius 15-iki emlékünnepe; — malaczpörkölt és túró rítés!

Petőfi est; — székelgy gulyás és káposztás rítés.

Arany est; — borju tokány és forgács fánk.

A kaszinó fennállásának emlékünnepe; paprikáscsírke tarhonyával és máglya-rakás.

Sat. sat.

Szívvel üdvözljük a leleményes új érárt!

— **Esküvők.** A helyben állomásozó 3. Hadik-huszárezred főhadnagya, báró Eisselberg Otto nov. hó 29-én esküdtött örök hűséget báró Roeden Meta urhölgynek. — Ugyanezt tette Baka Albert adótszást Asbóth Alma polg. leányiskolai tanítónőnek dec. 8-án d. u. 3 órakor. — Meller Ernő budapesti szab. ügyvivő ma d. e. 11 órakor tartja esküvőjét Spitzer Anna kisasszonnyal.

Áthelyezés és előléptetés. A m. kir. államvasutak temesvári mérnöki osztályánál Goda Adolf v. mérnököt osztálymérnöké léptették elő, s mint illet városunkba helyezték át. Hivatalát új állomáshelyén a Temesvár társadalmi köreibe kedvelt mérnök, már el is foglalta.

— **Halálozás.** Pirovits Kálmán nyug. kir. törvényszéki bíró f. hó 4-én életének 81-ik évében hirtelen elhunyt. A boldogult Nagy-Kikinda társas életének egyik pótolhatatlan tagja volt. Lángoló lelkületű magyar, a ki ezzel szolgálta keresztül a Bach korszakot. A hol mások visszavonultak a közélet teréről, ő az elnyomatás korszakában küzdött a magyarságért. Szókimondó természete „akkor” sok ellenséget szerzett neki „arról az oldalról”, de most mindnyájunk kedves Kálmán bácsija volt. Temetése f. hó 6-án az egész város osztatlan részvétele mellett történt meg. A kir. törvényszék, a kaszinó, a város közhivatalainak tisztviselői kara és a nagy közönség impozans részvétele kísérte sirjába.

— **Adomány.** Dr. Drazler Bruno a városi szegények javára tíz koronát adományozott.

— **A takaré- és előlegegyleti részvénytársaságnak** közönségesen ismert válságos helyzete — úgy látszik a lehetőségig kedvező megoldás útjára terelődik. Mint illetékes forrásból értesülünk, a nagy-kikindai három első pénztintézet n. m. az első nagy-kikindai takarékpénztár, a közgazdasági bank és a nagy-kikindai ker. első takarékpénztár egé-

szen komolyan és önzetlenül kezébe vette az ügyét, a mi által sikerült a rendezésnek olyan utját és módját találni, mely az összes érdekeknek lehető összeegyeztetésével és kielégítésével, megmenti az intézetet a beláthatlan következményekkel járó csődnitástól. Hogy a rendezés a megállapított módon végrehajtsék, ahhoz még csak a betevőkkel való megegyezés szükséges. Kizártnak tekintjük azt, hogy ez a megegyezés sikertelen maradjon. A helyzet olyan, hogy a betéteseknek követelésük egy részéről le kell mondaniok, ha azt nem akarják, hogy a csődtömegből reájuk jutó igen csekély százalékkal elégedjenek meg. Az ügy rendezésén dolgozó takarékpénztárak felhívást intéztek a betétesekhez, hogy az általuk teendő engedmények tekintetében nyilatkozzanak. Kétségkívül minden egyes betevő sietve tesz eleget a felhívásnak, mert a saját érdekét mozdítja elő, ha a takarékpénztárak munkáját lehetővé teszi. Feleleges megjegyezni, hogy ha a betevőkkel a megegyezés létre nem jönne, a csőd kikerülhetetlen.

— **A szerb templom ügye.** Megirtuk már a mult számunkban, hogy a gör. keleti vallású szerb polgártársaink észrevevén a templomuk gyanus repedezését, megijedtek, hogy a nyakukba talál szakadni; hivattak tehát a becskeréki államépítészeti hivatalból szakértőül egy mérnököt, a ki aztán úgy rájuk ijesztett szakavatott előadásával, hogy menten bezárták a templomot, s az istenesebbek még a környékét is kerülték, mert hát — szabad az isten keze édes mindnyájunkkal! A hitfelekezet előkelői azonban nem tudtak megnyugodni a helyzetben, hogy az egyház tán évekig templom nélkül maradjon, s így a miniszteriumtól kértek egy újabb szakértő mérnököt. Körülményes vizsgálódás után kintint, hogy az összedülés veszedelme nem momentán fenyegető, s a templom két-három évig még bátran használható. Addig az új templomot föl lehet építeni.

S ezzel a piactér sokat vitatott kérdése is helyes megoldást nyerne, ha az új templom a Nemzeti Szállóval egy vonalba építenék, s a főutca perspektíváját nem szakítaná meg közepén a gör. keleti szerb templom.

Ez ügyben a hitközség népes és zajos közgyűlést tartott a napokban. A turbulens elemek a szerbség háttérbe szorítását látták abban, ha templomukat a mostani helyéről beljebb az utca vonalba kellene építeniük, s e tervről hallani sem akartak. — Persze — nekik a város szépítésének kérdése Hecuba! Felhozták továbbá, hogy új templom építésére nincs pénz, s a hitközség tagjait e célra megadóztatni nem lehet most, mikor a bukó Laschó-féle banknál az egyház tekintélyes tagjai oly súlyos anyagi károsodást szenvedtek.

A komolyabb egyháztagok azonban belátván, hogy a mostani templom ugyanis kicsiny és szűk a hitközség népességéhez mérten elfogadták Dr. Bogdán Zsivko polgármester indítványát, hogy új, nagyobb és diszesebb templomot építenek, s öt éven keresztül minden egyháztag egyenes adójának 10%-át fogja templomépítési alapul a hitközség pénztárába fizetni.

— **Egy piros bugyelláris viszontagságai.** A napokban a katonai lövölde mellett kanászyerekek egy pénzes tárcát találtak. Otösökben és tizesekben 50 forint volt benne. Nem ösmervén a pénz értékét — beata aurea aetas! — a cifra papirosokkal elkezdtek játszani s végre összetépvé, az árokba dobták. A nagy börtárcát azonban hazavitték s az apjuk mindjárt el is adta egy cigánynak, a ki elvitte egy suszterhez, hogy csináljon a piros bugyellárisból a kis fiának a lábára egy takaros kis bocskort! Épen idejében vette neszt a dolognak éber szemű rendőrségünk, mielőtt még a piros bugyelláris bocskorra változott volna át. Szorgos utánjárással megtalálták az el-

tépett, — de összeilleszthető — bankókat is. A rendőrség most a tulajdonos után kutat, de mindezeidig hiába; mert a kik előtt felmutatták a tárcát, azok nem vallották a magukénak. *A rendőrség most ez uton kéri fel a tárcá tulajdonosát, hogy jogai bizonyítása mellett jelentkezzék a bocskorra létező megszabadított bugyelláris és pénz át-vételére.*

— **Utca-flaszterozás.** Kikinda nem régiben elkeresztelt utcái közt bizonyára legnevezetesebb az úri-, meg a szerb-utca. Az első nem azért, mintha benne csak urak, s az utóbbi pedig nem azért, mintha benne csak szerbek laktának. Sokkal mélyebben rejlik az ok! Az uri-utcának t. i. az elejét a posta épületéig minden esztendőben így összel, mikor legcélszerűbb (?) meghordják apró kavicssal, s az úttestről lekapart latyakos sarat pedig kocsira rakják és behordják a szerb-utca-ba — az utca feltöltésére... Valóban bámulatra méltó toronyalji bölcsesség! Az uri-utca kavicsát ugyan pár hét múlva megint csak elnyeli nyomtalanul az őszi sár, a szerb utcában azonban pár lábnyival mélyebben merül el a szekerkerék a hig latyakba: — de legalább senki se mondhatja, hogy a város nagyfejűi semmit se törődnek a város utcáinak — a gondozásával.

— **Lépre ment tolvaj.** Szivcsev Koszta gazdaember azzal a panaszzsal állított be a rendőrséghez, hogy valami rossz nevelésű tolvajok a padlásáról elemeltek 6 mmázsa tiszta búzát. Nem volt szerencséje ugyan látni éjjeli vendégeit, mert az időben nyugodt lelkiismerettel, a hogy az apjától tanulta t. i. — a fülére fekvő aludt de gyanúja két elbocsátott cselédjére ver. A rendőrség ovatosan megindította a nyomozást, de a bejelentett nyomon mit se tudott kideríteni. — Egyszer csak jelentkezik a rendőrségnél Franczuszky Gyóka, egy notórius naplopó, hogy ő tőle egy korcsmában a pajtsái elloptak 27 forintot. A kapitánynak feltűnt az összeg nagysága, s faggatni kezdte Gyókát, hogy hol tett ő szert ennyi pénzre? Gyóka himezett-hámozott, s végre elmondta, hogy *bú z á t a d o t t e l é r t e.* Minthogy pedig neki természetes okból búzája nem termett az idén, az is csakhamar kiszült, hogy *blz' az* a Szivcsev Koszta padlásáról emelődtől el. Így a tolvaj megkerült ugyan, de az ára még mindig utban van. Veszett fejszének legalább a nyele! A letartóztatott Gyóka fejet osóváft ez eredményre, s azt mondja nagy búsan: „Mán csak huncut a német, ha mindjárt — rendőr is!!”

— **Nasi vasi.** A Kasch melletti kis korcsmák egyik bérlője Szimits Palosika a korcsmároskodás mellett a Nasi vasi-t üzi és a lépre menő áldozatokat a legfurfangosabb módon kifosztogatja a feleségével egyetértőleg. Ugy intezik ugyanis a dolgot, hogy ha Szimits veszít, akkor az int a feleségének, ki azután a nyerő elől elkapja a pénzt és a legzűfrább epithetonokkal illeti a férjt, a ki az ő pénzét elkártyázza. Ha pedig nyer a férj, akkor természetesen nem lát semmit, nem avatkozik semmibe. Ilyformán mindig nyernek és a legjobb üzletet csinálják. A szegény áldozatok pedig a pénzüket után sirnak. Ilyen áldozat Cseholszki István a Kasch szálloda portása, kitől a pénzt, órát elnyerte a héten és midőn harmadnap a portásnak kedvezett a szerencse, akkor az asszony a férj egy szemintésére elkapta a pénzt előle, mire a portás Szimitsét feljelentette.

Rendkívüli megyei közgyűlés. A vármegye törvényhatósága folyó hó 20-án d. e. 10 órakor a megyeház nagytermében rendkívüli közgyűlést tart, melyre vonatkozó állandó választmányi ülés e hó 17-én d. u. 4 órakor lesz megtartva.

Az ipartestület székházában a Casino megnyilt s a tagok részére ugyanott kávé mérés is van. — A könyvtár is megnyilt és a használatnak átadott.

A „Délmagyarországi Tanítóegylet” választmányja folyó évi december 27-én, délelőtt 9 órakor, Temesvárott (Józsefváros, községi

iskolaépületben) rendes ülést tart, melyre a választmány t. tagjai ezennel meghívhatnak. Tárgysorozat: 1. Elnöki jelentés. — 2. Pénztárnoki jelentés. — 3. A „Délvidéki Tanügy“ kiadóhivatalának jelentése. — 4. A főkegyeleték által hozott indítványok előterjesztése és tárgyalása. — 6. A konviktusi bizottság ténykedéséről szóló jelentés, előterjeszti Molnár József egyl. alelnök, mint a konviktusi bizottság elnöke. — 7. A „Segélyalap“ bizottságának ténykedéséről szóló jelentés, előterjeszti Krámer Frigyes közs. isk. igazgató, mint a „Segélyalap“ bizottságának elnöke. — 8. A könyvbíró bizottság működésére vonatkozó alapszabály-tervezet előterjesztése, előadja Janda Ferencz egyleti másodalelnök. — 9. A XXXIV. nagy- és közgyűlést rendező nagy-kikindai helybizottság által benyújtott zárszámadások előterjesztése. — 10. Elnöki előterjesztések a XXXIV. nagy- és közgyűlésből kifolyólag. — 11. Elnökségi indítványok. — 12. Egyéb esetleg felmerülhető indítványok. 13. Jegyzőkönyvi hitelesítők kijelölése.

Körrendelet a gyógyszerekről. A jövő évi január elsejétől a miniszterelnök, mint a belügyminiszterium vezetője, a forgalomban lévő gyógyszerekre új árakat állapított meg. E körrendeletben utasítja a belügyminiszter a törvényhatóságokat, hogy különösen arra ügyeljenek a főorvosok, hogy ha az orvos nagyobb adag rendelését látja czélszerűnek és mintaszerűleg rendelendő gyógyszerekből több adagot rendel egyszerre, a gyógyszerész a mintavény árait ne annyiszor számítsa a hány adagot az orvos rendelt, hanem a vényben foglalt szerek tételei szerint. Az eddigi uzussal ugvanis az államkincstárt és az országos betegápolási alapot károsították meg. A miniszter jegyzékét az összes és megyei gyógyszerészeknek megküldik.

A Máv bevételai. A magyar kir. államvasutaknak a f. évi augusztus hóban saját hálózatán elért bevételai a végleges leszámolás szerint mintegy félmillió koronával nagyobbak az idegleges kimutatás adatainál. Befolyt ugyanis augusztus hóban a személyforgalomból 4,952.733 K., az áruforgalomból pedig 15,005.046 K., összesen tehát 19,957.799 K., a tavalyi 18,859.262 K.-val szemben, az idén tehát 1,098.537 K.-ával több, mely többlet — a személyforgalmi bevételek változatlan maradás mellett — az áruforgalomnak igen jelentékeny emelkedéséről tesz tanúságot. Az év eleje óta augusztus hó végéig pedig a végleges bevétel 135,648,205 K. volt, míg tavaly ezen idő alatt 9,332.182 K.-val kevesebb, a mi a bevételek 7.4 százaléknyi emelkedésének felel meg.

Pazárló zárdafőnök. Radics dr., a vojlovitzi gör. kel. zárdá főnöke szereti a jó életet, annyira szereti, hogy a verseci konzisztórium kíváncsi volt, hogyan és miképpen költötte a kolostor vagyonát. A helyszínén megejtett vizsgálat, mely több mint egy hónapig tartott, óriási terhelő anyagot halmozott össze dr. Radics zárdafőnök és társai ellen. Kitént, hogy a főnök az egy évre előirányzott 1600 kor. konyhapénz helyett 10,000 koronát adott ki és hogy naponként egy személyre 30 kiló húst tüntetett ki a számlában ami azt jelenti, hogy bizony a gör. kel. zárdákban is jól tudnak élni. A konzisztórium marasztaló ítéletet hozott dr. Radics ellen és kötelezte tizenöt hónapot belül 12,000 korona adósságok megtérítésére, valamint a felmerült vizsgálati költségek megfizetésére.

Karácsonyi és újévi munkaszünet. A karácsonyi és újévi előtti vasárnapon a munkaszünetét a kereskedelmi miniszter az idén is felfüggesztette a törvényhatóságokhoz intézett rendeletével. Egyben megengedi, hogy a december 23-ára és 30-ára eső vasárnapokon az 1891. XIII. t. c. 3. §-a alapján 1892. március 6-án kiadott, a vasárnapi

munkaszünetéről szóló törvény II. 1., 2., 3., 4., és 5. pontjai alatt említett ipari- és kereskedelmi telepeken az ipari munka, illetőleg adás-vevés egész napon át végeztessek.

A nagybecskereki gőzgépezők és kazán fűtők vizsgáló bizottsága folyó évi december hó 15-én délelőtt 11 órakor a nagybecskereki m. kir. államépítészeti hivatalnál képesítő vizsgálatot tart. A vizsgálatra jelentkezni lehet a kitűzött napon délelőtt 9 óráig a fent nevezett hivatalnál.

Az idegenforgalom Érdekében intéző köreink mozgalmat indítottak, azonban nem úgy, hogy azt nagyban emelhetnék. Ma az ipar és kereskedelem az egész világ főtényezője és épp ez van nálunk háttérbe szorítva, a mennyiben közönségünk nagy része még ma is külföldön vásárolja különböző szükségleteit. Nagyon kívánatos, hogy a mi közönségünk akképp segítse elő nagy vállalatunkat, hogy szükségletét ne külföldön, hanem hazánkban szerezzék be. Ez által módot nyújt nagy iparosaink és nagykereskedőinknek vállalataikat oly módon kibővíteni, hogy az idegenek tőlünk a legjobb benyomással távozzanak. Ezt legjobban elősegíti az általános ismert „PÁRISI NAGY ÁRUHAZ“ Budapest, Kerepesi-ut 38., hol az összes használati és szükségleti tárgyak óriási mennyiségben és választékban vannak felhalmozva. Ezekről a most megjelent az 1901. évi teljes naptárral egybekötött képes nagy árjegyzéket kívánatra mindenkinek bérmentve és ingyen küldi a kitűnő hírnévnek örvendő vállalat.

Felhívjuk t. olvasóink figyelmét az egész országban előnyösen ismert Wein Károly és Társai késmárki szövőgyár hirdetésére. E hazai gyár készítményei: szepességi vászon, damasz-asztalnemű-, törülköző-, kávésteríték, zsebkenő stb. stb. nemcsak a belföldön, hanem a külföldön is nagy elterjedtségnek és kedveltségnek örvendenek.

Köhögés előhírnöke a tüdőbajnak, miért is nem ajánlható eléggé ilyen köhögés gyors megszüntetése. E czélra legmelegebben ajánljuk a kitűnő ízű és páratlan hatású Réthy Béla b. csabai gyógyszerész által készített pemetfű-czukorkát, mely mindennemű hurutot, rekedtséget néhány nap alatt biztosan megszüntet. E közkedvelt czukorkák mindenütt kaphatók dobozonként 60 fillért.

Keleti J. hírneves budapesti orthopaediai műintézet tulajdonos Koronaherceg utca 17. szám alatti üzlethelyiségét megnagyobította és oly fényesen mintaszerűen rendezte be, hogy az egész monarchiában az első helyet foglalja el. Elsőrangú orvosi tekintélyek is elismerik, hogy Keleti orthopaediai műintézete (Hessing rendszer szerint) hol es. és kir. szab. sérvkötők, műlábak, műkezek, járó- és nyújtókészülékek, egyenestartók stb. merték szerint jótállás mellett készíttetnek, — a legkényesebb és legmagasabb igényeket is kielégíti.

IRODALOM.

A negyvenkétosztendős naptár. Szépkor még akkor is, ha ember éli meg. A férfui tetterő, a higgadság, a megállapodás kora. És ezt a szép kort érte im meg az „Athenaeum“ nagy képes naptára, mely negyvenkétosztendős jelenik meg a nagy közönség előtt és a komoly, az élet minden viszonyára tekintettel lévő férfui erényeivel ékeskedik. Szíves készséggel ad felvilágosítást mindenről, a mit az év folyamában tudni szükséges. Tudván, hogy csak az igazodhatik el a jövőben, a ki a multakat jól ismeri, első sorban a lefolyt év történetéről ad bő ismertetést, nem feledkezvén meg semmi jelentésről és ügyesen domborítván ki a legnevezetesebb politikai eseményeket. Örömmel és gyászal egyaránt megadja viszhangját. Kegyeletesen emlékezik meg hazánk és a külföldnek nagy halottairól, élénk színes tollal írja le az angol-burháboru keletkezését és lefolyását, a chinai háboru eddigi eseményeit, a monzai királygyilkosságot, Ozmán basának, a plevnai oroszlanok életét és hős-

etteit, szóval mindazt, a mi a mult év eseményeiből érdekes és feljegyzésre méltó. De a politika mellett a tudományról sem feledkezik meg a naptárak vénje és az ismeretterjesztő részben híven számol be azokról a nagy kérdésekről, melyek a tudós világot foglalkoztatták és mint a gyakorlati szempontból legfontosabbat, különösen a drót nélkül való telegrafálás problémáját és az e téren elért eredményeket ismerteti bőven, de egyuttal népszerűen, hogy mindenki megérthesse. Hogy ne csak az elmének, de a szívnek is kijusson a maga tápláléka, az ismeretterjesztő részhez a szépirodalmi csatolja, a melyben hazánk és a külföld legkiválóbb íróinak költeményeivel és elbeszéléseivel gyönyörködteti az olvasót. De legkimerítőbb a naptár közhasználati része és a tisztizimtar. E két rész maga is hatalmas kötetet tesz ki és a budapesti kalauztól a pósta és távirtdarabzályig minden gyakorlati tudnivalót magában foglal. A tisztizimtar ugyszólván teljes és a legújabb adatok alapján készült, úgy hogy minden külön czimtar feleslegessé tesz. Hogy az a nagy, szebbnél szebb képekkel illusztrált naptár mégis csak 2 koronába kerül, az csak a negyvenkétéves tapasztalatból szerzett okosságának tulajdonítható, mely arra tanít, hogy azt szereti a közönség, ami nagyon jó, de egyuttal nagyon olcsó is. És az „Athenaeum“ nagy képes naptára ingeny.

„Kathreiner Hölgy Naptár 1900.“ Az ismert Kathreiner cég minden évben egy-egy feltűnést keltő s művészies kivitelű bájos képet közöltetett a naptárakban, a melyeknek egyikét-másikat bizonyára mindenki szívesen őrzött meg emlékezetében. Ez új évre szintén egy oly elragadóan bájos kökényszemű gyermek tejeckével kedveskedik, a milyenél szebbet elképzelni sem lehet. Ezuttal azonban Kathreiner még egy másik, egészen különleges, rendkívül tetszetős, előkelő irodalmi újévi ajándékkal lép vevői elé. „Kathreiner Hölgy Naptár 1901 évre“ czim alatt egy csinosan kiállított, kedves kis almanach jelent meg, a mely élénken emlékeztet nagyamainknál annyira kedvelt gyémánt kiadásu lyrai költemény kötetkékre. Ez a teljes joggal „Hölgy Naptár“-nak czimzett művecske a naptári részen kívül, ismert íróink igen érdekes és irodalmi becsesel bíró költeményeinek egész sorozatát hozza. A „Beköszöntő“ vers elmerenget a multban, remény-nyel kecsgett a jövőben. Hangulatteljesen eseteli az utolsó farsangi estét. Matos Ferencz „Carneval halála“ czimű versében. Modern kis elbeszélés „A huszár“ Molnár Ferencztől. Szentessy Gyula „Erdei séták“; „Esküvő“ Nikolótól; „Unitormisban“ Balla Miklóstól; „Hangulat“ Pásztor Árpádtól mind megannyi bájos kis versikék. Rákosi Viktornak egy elbeszélésével is találkozunk; „A tamaji örült“, a melyben a szerző kellemesen szórakoztat ismert jóízű humorával. Végül „Ötletek“ czim alatt egy csomó vig és komoly gondolat, eszmeforgácsok, tréfás kérdések és feleletek, adomák stb. stb. A színnyomatu czimképről, Trentin A., akadémiai festő mesterműve, kedves regét olvas a szemlélő: A kis szoba ablaka alatt a játszadózásban elfáradt kis göndör fűrtü gyermek ágyacskájában épen elszendergett; az alkony pirja még ül az ablakon; egy utolsó sugar tüzés csókot nyom a kicsi homlokára. A mellette ülő anyja arezáról boldogság sugárik, a piczikéén előmlik a báj. Valódi disze e kép a hölgy naptárnak, a mely bizonyára szép kis ajándék minden munka asztalkára

s egyuttal hasznos könyvecskéje leend minden háziasszonynak; nemkülömben kedves emlékeztető az általános kedvelt Kathreiner malátakávéra. Ez utóbbi jóakarói és barátai a „Kathreiner Hölgy Naptár 1901-re“ minden kereskedőnél, a míg annak készlete tart, ingyen kaphatják. Azoknak pedig, a kik ez ajánlatos családikávé még nem használják, alkalom nyílik, hogy e czélra külön kiállított próba-csomag vétele által, e kávé rendkívüli előnyeiről, a jóízre és takarékoságra való tekintetből, meggyőződést szerezhessenek. Rendes használat esetén, a Kathreiner-féle Kneipp maláta kávé kitűnő hatása az egészségre csakhamar beáll akkor is, ha azt félig babkávéval vegyítjük.

Fővárosi Lapok. A Fővárosi Lapok szerkesztését Martos Ferenc, az ismert nevű poéta vette át, kinek célja a magyar női olvasóközönség e régi kedvelt lapját a régi hagyományok alapján s mégis modern szelvényben, előkelő irodalmi színvonalon alkotni ujja. Külsője formás s az ára tizenhat korona egy esztendőre.

A szerkesztő mellé a fiatal írók gárdájának legjelesebb tagjai sorakoznak. A lap a képzőművészetekre is bőven kiterjeszkedik a jövőben s úgy irodalmi, mint művészeti tekintetben kedves olvasmányt óhajt nyújtani a magyar családnak. (Kiaoldóhivatala és szerkesztősége Budapesten, V., Hold-utca 15. sz. alatt van. Mutatványszámokat szívesen küld).

Regény.

„Nekeresd“ János szerencséje.

Irta: **Nemirovics Dantsenkó.**

(Folytatás.)

„Jól izlik?“ kérdé a kiesinyke s vigan ajkát csucsorította várakozásába.

„De te nem kapsz semmit,“ ingerkedett az öreg.

„Óhó, mégis kapok, mindig adsz te nekem, ha magad mindjárt éhes is maradsz.“

„De nagy úr lettél. Tegnap jólaktál, tehát ma nem kapsz semmit.“

„Hallod, nagyatyuska,“ kérdé a gyermek rövid meggondolás után, „mindig az erdőben éltél?“

Iván összeráncolta homlokát s hallgatott.

„Ki számított téged, nagyatyuska?“ A jó isten? Pokolba jutnak-e azok?“

Az öreg borzas fejcskékjére tette kezét. „Órizzen isten azoktól az emberektől. Gonoszabbak, mint az állatok. Az állat, hogyha jóllakot, megkönyörül az emberen, de azok . . . Elállott szava, s a lángokba bámult.

„Nos, mit csinálnak azok?“ ostromolta a gyermek égő kíváncsiságában, „Nagyatyuska, mit tesznek azok. Gazemberek, nagyatyuska?“

„Menj!“ kiáltá a rab hirtelen. „Távozz! Agyon ütlek. Mit faggatsz itt?“

A gyermek, miutha erős lökés érte volna, oldalvást ugrott. Egyszerre előtte egy teljesen megváltozott nagyatyja állott. Beesett szemeiben vad tűz égett, ősz hajai égnek meredtek s arcza görcsösen rángatódzott. Melle zilált, keze ütésre emelkedett. Aujuta vak rémületében hátrált; még a med-

vebocs is megijedt s behuzott sarokkal elbujt a kunyhóban. Iván sokáig mozdulatlanul állott, azután nemán a tűzhöz ült s feltúrta a paraszt.

„Átkozott . . . átkozott“, morgogta maga előtt, „ki átkozta meg? Azt mondják, hogy isten megbocsátja a bűnöket. „Jöjj“, fordult sötéten a kicsihez, „ülj ide, minden jó lesz.“

„Félek.“

Iván a párac felé hajolt. „A mi volt, nem múlik el“, gondolta. „Miért is ijesztettem meg ezt az ártatlan teremtet?“ Ezután ismét a mult jutott eszébe, s újra kettőzött dühvel kiáltá: „Ki átkozhat meg minket . . . Ti közsivűek — —! No, jól van“, igyekezett megnyugtani a még mindig remegő gyermeket. „Hisz azt mondod, hogy szerzed a nagyatyuskát, úgy jöjj hát közelebb.“

Aujuta azonban mereven reátekintett és nem mozdult.

„Nézd csak, mily jó a leves“, csalogatta, miután lelki nyugalmát visszanyerte. „A madarat lábainál fogva huzzuk ki. Feküdjék a fűvön, míg kihül, mert megégeted magad.“

Aujuta látható bizalmatlansággal közelebb jött.

„Miért félsz, te együgyű? Hozd elő a kanalakat Oh te ostoba teremtés, ostoba . . .! Megbántottalak valamikor?“

„Te oly borzasztó voltál; ép mint egy idegen.“

„Hisz ez csak tréfa volt. Meg akartam neked mutatni, hogy néznek ki a haragos emberek. Mindig úgy kértél, hogy játszak veled farkasdit, no most játszottam veled.“

„A farkastól nem félek annyira, mint a haragos emberektől.“

„Oh gyermekem, részvétell kell viseltetnünk irántuk. Azt hiszed, oly könnyű gazemberré lenni. Az isten megnehezítette eléggé nekik sorsukat, sokat kell nekik szenvedni. Azt szokták mondani, hogy az isten meghallgatja a gyermekek imádságát. Imádkozzál tehát Aujuta: Uram, könyörülj a gonosz embereken. A jókért nem kell könyörögni, azok úgylis a menyekbe jutnak.“

(Folytatása köv.)

Közgazdaság.

Budapest — mint a kontinens kereskedelmének centruma.

A bajor agrárius érdekes képviselői eddigé mindig ellenezték a viziutak kiépítését. A német erdőbirtokosok legutóbb Wiesbadenben tartott értekezletek azonban, ezzel ellentétben a viziutak fejlesztését mondták a szükségesnek s az alábbi pontokba foglalt tettekben egyeztek meg: 1. A Duna-Majna csatorna edigi forgalmában is meg a Dunán, is az erdőszeret terményei szolgáltatják a legnagyobb tömeget. A fa forgalma mind a két viziuton a legnagyobbbrészt a Majna folyása irányban bonyolódik le. 2. Duna-Majna-csatorna azonban, mint közlekedési u gazdasági jelentőségének tetőpontját csak akkor érheti el, hogyha a Majna és a Duna viz ellenében egész a csatorna torkolatáig nagy hajók számára is hajózhatóvá lesz. 3. Egy ilyen viziutnak a kiépítésre Bajorországra nézve, a mely a német birodalom legjelentősebb fatermelő vidéke és magára Németország fatermelő vidéke is óriási jelentőséggel

volna, mert nagy terjedelmű kincstári és magánerdők terülnek el a csatorna közvetlen közelében, a melyek termékeiket a Dunán, vagy mellékfolyóin elszállíthatnak a csatornán. Bajorország fatermelőjét eddig majdnem kizárólag a vasutak közvetítik, a mit viziut jeleintékenyen olcsóbbá tenné s a mi beláthatatlanul előnyére válnék a bajor erdőgazdaságnak, de lehetővé tenné azt is, hogy Ausztria és Magyarország fája rövid és olcsó uton hódítson magának piacot a Rajna melletti vidéken.

A bajor erdőgazdák értekezletén ekkép kifejtett szempontok jelentősége reánk nézve óriási fontossággal bír, mert érvényre jutásukkal közvetlen összeköttetésbe jutnánk az Északi tengerrel s ekkor, ha megvalósul a Duna — Odera csatorna kiépítésének terve, mely a keleti tengerrel hozna beuntünket közvetlen összeköttetésbe, a magunk részéről már csak a Budapest — Fiume közötti csatorna kiépítését kellene sürgetve keresztülvinnünk, hogy Budapest szárazföldi hajózás szempontjából a kontinens kereskedelmi központjává legyen.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:
Dr. Kiss Károly.

Gajin ez. Milenkovits István könyvnyomdája
Nagy-Kikindán.

Hirdetések.

Med. Univ.

Dr. Vidák Arszen

rendel 11—12 és 3—4 saját a főtéren levő házában 1557. sz.

17351.1900.

Hirdetmény.

Az 1900. évi népszámlálásról szóló 1899. évi XLIII. t.-cz végrehajtása tárgyában a kereskedelemügyi m. kir. miniszter úr ó Nagyméltósága által folyó évi 4015. eln. sz. a kibocsátott általános utasításban kapott felhatalmazásom alapján értesitem Nagy-Kikinda város közönségét, hogy az 1901. évi január hó 1-je és 10-ike közt végrehajtandó általános

népszámlálás,

valamint ezzel egyidejűleg a köz- és magán épületeknek és a lakásoknak összeírása és a kisipar körébe tartozó iparüzemek, felszereléseinek és termelési viszonyainak számbevétele az 1900. évi december hó 31-ike és az 1901. évi január hó 1-je közötti éjtél időpontjában létező állapot alapul vétele mellett Nagy-Kikindán felügyeletem alatt, számláló kerületek szerint, e czélra általam kinevezett számláló biztosok közreműködésével történik.

A népszámlálás alapjául vétetik az 1900. évi december hó 31-ike és az 1901. évi január hó 1-je közötti éjtél időpontjában létező tényleges állapot, és népszámlálási adatként vétetik a lélekszám, a nem, születés, időpont, a születés helye és honosság, a családi állapot, irni és olvasni tudás, testi és szellemi fogyatkozás, ház- és földbirtok és foglalkozás.

A ki tudva hamis vagy valótlan

statistikai adatokat vall be, vagy az adatszolgáltatást megtagadja, kihágást követ el és 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettik.

A ki a népszámlálás fogamatosságát hamis hírek terjesztésével megnehezíti vagy ez által a felvételnél az előszabott időben való végrehajtását megakadályozza, az ebből származó károkat, ugymint az esetleg szükségessé vált újabb felvételi vagy egyéb intézkedések költségeit viselni tartozik.

A népszámlálási adatok az **adók kivetésénél alapul nem vehetők.**

A számláló biztos működése tartama alatt közhivatalnoknak tekintendő.

Nagy-kikindán, 1900. évi december hó 1-én.

Dr. Bogdán Zsivko,
polgármester.

Ajánlati verseny- hirdetmény.

Vb. Angner István János ideiglenes esőd választmányának 1. számú javaslata és illetve határozata értelmében, melyet a csődbíróság jóváhagyott, közhirre teszem, hogy a vb. Angner István János csődtömegéhez tartozó, — a csődleltárban 1—1510. tétel alatt felvett és összesen 29.904 korona 96 fillérre becsült fűszer, anyag, festék, gyarmatárak, hüvelyes vetemények, bor, pálinka, cognac és egyéb italművek, ásványvizek, cement, petroleum és cukorárak, úgyszintén az egész üzleti berendezés és felszerelés — zárt ajánlati verseny útján fognak értékesítettetni.

A zárt borítékba foglalt ajánlatok a becsérték 10%-át tevő bánatpénzzel felszerelve az 1900. december hó 17-én megválasztandó végleges választmány elnökénél 1900. december hó 18-án déli 12 óráig nyújtandók be.

Később érkezett ajánlat figyelembe vétetni nem fog.

A csődválasztmány az ajánlat felett legkésőbb 1900. december 21-éig fog dönteni.

Vevő köteles a megvett tömeget a választmány határozatának keltétől számított 8 nap alatt a csődtömeg gondnoktól a vételár előzetes lefizetése után — bánatpénzének elvesztése és kártérítés kötelezettségének sulya alatt átvenni.

A vételi illeték a vevőt terheli és átvételkor azonnal fizetendő; a vevőt terheli a fogyasztási adó alá eső tárgyak fogyasztási adója is.

A tömeghez tartozó árak közadósának Nagy-Kikindán a Draxler-féle házban levő üzlethelyiségében, — az üzlet alatti pinczehelyiségben, — az udvarban levő raktárban, a n.-kikindai 1551. ö. i. számú házban levő pinczében, — az 1457. ö. számú házban levő raktárban és pinczében vannak elhelyezve.

Az árak 1900. évi december 17-től kezdve naponként d. e. 1/1-től 1/1-ig és délután 3—4-ig a tömeg-

gondnok közbenjöttével megtekinthetők.

A választmány jogositva van a beérkezett ajánlatok felett tetszése szerint határozni, — nincs kötve a legmagasabb ajánlathoz sem, — és tetszés szerint szóbeli versenyt is rendelhet el.

Jelen hirdetmény hatályát veszti, ha a megalakulandó végleges választmány azt magáévá nem teszi, — és az esetleg jelentkező vevők ebből folyólag semmi néven nevezendő igényt a csődtömeggel vagy a választmánnyal szemben nem támaszthatnak.

Vevő tartozik a fenti helyiségeket 8 nap alatt a tömeg gondnok rendelkezésére bocsájtani.

Kelt N.-Kikindán, 1900. évi november hó 25-én.

Dús Sándor s. k.,
csődtömeg gondnok.

10.464. sz.

kig. 1900.

Pályázati hirdetmény.

A M. Padei községi szülésznői állás választás útján betöltendő lévén, felhivatnak mindazon okleveles szülésznők, kik ezen évi 180 korona kézpénz fizetéssel javadalmazott és születési esetenkénti közreműködésért 2 korona díj szedésre jogosító állást elnyerni ohajtják, kellően felszerelt pályázati kérvényeiket f. évi december hó 20-ig ezen hivatalhoz benyújtásuk.

A teljesen vagyontalanoknál közreműködési díj nem szedhető.

N.-Kikinda 1900. november hó 29-én.

Grób.
főszolgabíró.

! HAZAI IPAR !

Wein Károly és Társai

szövőgyár, KÉSMÁRK

elismert hirneves

szepességi vászon

és

damaszt áru

minden nagyobb üzletben kaphatók.

Gyáraiból
származó
minden
darab áru

ezen véd-
jeggyel
van
ellátva.

! HAZAI IPAR !

Csermák Károly

gyógyszertára a „Megváltóhoz“

Nagy-Kikindán főter.

Sürgöny-cím: Csermák Nagy-kikinda.

Vegy gyógyszerészi és hygienicus készetmények laboratoriuma.

Mindennemű híres bel- és külföldi orvosi és gyógyszerészi küöülegességek, kötszerek, toilette cikkek, illatszerek; gyógyborok: Cognac, Malaga, Madeira, Scherry, Tokay; valódi Jamaika-rum, állatgyógyszerek, gyógy- és pipere-szappanok, orvosi műszerek, betegápolási cikkek, hőmérők, gummiczikkek, óvszerek, arc-, kéz- és hajkenőcsök, haj- és arcvizek, fog-, száj- és mosóvizek raktára.

Egyedüli képviselője a „Janky és társa“ nagyvárad Franciá cognac gyárának, melynek gyártmányai kitünő jó minőségükért az összes hazai cognac-gyárak közül az 1900. évi párisi nemzetközi Jury bizottsága által a kiállítási ezüst éremmel lettek kitüntetve.

Ezen kitünő, gyártmányú hazai cognac helyben és vidékre a következő hallatlan olcsó árakon szolgáltatom ki:

Egy egész üveg (7 dcl.) *	4 k.
Egy fél üveg (3 dcl.) *	2 k.
Egy egész üveg (7 dcl.) **	5 k.
Egy fél üveg (3 dcl.) **	3 k.
Egy egész üveg (7 dcl.) ***	7 k.
Egy fél üveg (3 dcl.) ***	4 k.
Egy egész üveg (7 dcl.) V. O. jegyü .	8 k.
Egy fél üveg (3 dcl.) V. O. jegyü .	5 k.
Egy egész üveg (7 dcl.) Carte Blanche .	10 k.
Egy fél üveg (3 dcl.) Carte Blanche .	6 k.
Egy liter **	4 k.
Egy liter ***	6 k.

L. Dupuis & fils

Cognac.

Angol francia cognac gyár egyedüli képviselője helyben.

1 egész üveg (7 dcl.) cognac	12 k.
1 fél üveg (3 dcl.) cognac	7 k.

M. de Lara Lüroth Malaga

1 egész üveg Malaga (6 dcl.)	4 k.
1 fél üveg (3 dcl.)	2 k. 40 fil.
1 egész üveg (6 dcl.) Sherry	5 k.
1 fél üveg (3 dcl.) Sherry	2 k. 50 fil.
1 egész üveg (6 dcl.) Lacrima christi 6 k. — fil.	
1 fél üveg (3 dcl.) Lacrima christi 3 k.	

Direkt importált legfinomabb thea, egész, fél, negyedkilogrammos és kisebb csomagokban az alábbi árak szerint egyedül itt kapható:

Legfinomabb császár Melange	1 klgr. 20 k.
" " "	1/2 klgr. 10 k.
" " "	1/4 klgr. 5 k.
" " "	1 dekagr. 40 fil.
Legfinomabb orosz thea	egy klgr. 12 kr.
" " "	1/2 klgr. 6 k.
" " "	1/3 klgr. 3 k.
" " "	1 dekagr. 20 fil.

Legfinomabb Prima Jamaika rum direkt importált:

1 egész üveg (6 dcl.)	6 k.
1 fél üveg (3 dcl.)	3 k.
1 liter	3 k.

Finom Jamaika rum:

1 egész üveg (6 dcl.)	3 k.
1 fél üveg (3 dcl.)	1 k. 60 fill.
1 liter	4 k.

Házilag előállítandó rumhoz szükséges legfinomabb essentiákat raktáron tartom. A házilag előállítandó rum készítéséhez szükséges tudnivalókat készségesen közli bármely vevőjével.

Csermák Károly

gyógyszerész.

Nagy-Kikinda.

Alapított 1820-ban

A legújabb és legújabb forrás szűnyegek, bator-
szövetek, cipők és szövetgyapjúk, megkötésnek nagyban és kicsinyben

JOANNOVITS DÖME

BUDAPEST, IV., Váci-utca 25. sz.

híres gyári nagy raklára. Örök választék porca és aprva szűnyegben.

Általános tudott dolog,
Dogy a szépség elérésére, kiképzésére és fenntar-
ására a legkíméletesebb és legbiztosabb a FÜLDE-féle

MARGIT-KRÉME

Ára: 2 kor., kis tégely 1 kor., szappan 70 fillér, csésze 120 kor.

Készítő: FÜLDE KELEMEN gyógyszerész,
ARADON.

Kapható minden gyógyszerárban.

SANTAL EGGER

specifikus értékű szer
mindazon esetekben, hol az orvosok Santal-olajat vagy Copalvát ajánlanak.
SANTAL EGGER az igen drága és tiszta keletindiai Santal olaj tartalma miatt igen hatáso
as ifjúság bántalmait, miért az orvosok is rendelik.
Csak a törv. védett "Santal-EGGER" védjeggyel valódi.
Ára 3 korona - eredeti üvegekben. - Védjé 3 korona 40 fillér előlege befizetése után
Mártony küldi a
"NADOR gyógyszerár", Budapest, VI., Váci-körút 17.

SCHWARTZ-féle

Páratlan
és nélkülözhetetlen
fogtisztító szer a

THYMOL fog-kréme

1 tubus 60 fillér.
Mindentü kapható.

KÖSZVÉNYÉS CSÜZ

egyedül biztos gyógyszer a híres
CSÜZ- és KÖSZVÉNY-ETHER.

Véghányzori beürzés után kigyógyít minden csus, kőszvény, reumabán-
talmat, fejfájást, szurást, szaggatást, fogfájást stb. Egy üveg 2 kor., postán
3 kor. 80 fillér előzetes befizetése után bérmentve küldi az egyedül készítő
STEINER MIHÁLY városi gyógyszerár TEMESVÁR, Sct.-György-tér 12.

Ezereszer kipróbált, a legtöbb betegágnál gyógyító házi
gyógyszer a

Feller-féle **ELSA-FLUID**

Egy kisüveg és mindenki általánosan fogja használni.
12 üveget 6 koronáért bérmentve küld az egyedül készítő
FELLER V. JENŐ gyógyszerész
STUBICA, Fő-utca (via Csáktorony.)

legfinomabb egészségügyi egyiptomi
SZIVARKA-HÜVELY

100 drb 36 fillér. 2000 drb 7 kor. 5000 drb 15 kor.
postán bérmentve küld:
ENGEL LAJOS SZEGED.

Óvakodjunk
érdektelen
utánzó
szokás

Brady-féle **MARIACELLI GYOMORSEPEK**

200 év óta elismert
kifűző hatáso, gyomorhajóknál,
étvágytalanságnál, nehézség emésztés stb. ellen.
Kis üveg 80, nagy üveg 140 fillér. - Kapható minden
gyógyszerárban. - Központi eláruló:
BRADY KÁROLY
"Magyar Király" gyógyszerár
Bécs, I. Fleischmarkt 1, honnan 3 kis üveg 2.40 kor.
- vagy 2 nagy üveg 2.80 kor., bérmentve küldetik.

Csak akkor valódi, ha az
üveg egy vért és oldalt
látható törv. bej.
védjeggyel és
névvel rendelkező
állatgyógyászati
győrlábe
van
caoma-
golye

Orvosilag ajánlott legrégibb
hátszer a vész emésztés Gessen
következőképpen ellen.
Nem szabad a kőszvény
egy hátszerében sem.
Csak akkor valódi, ha minden
dobos fedelén a "PSERHOFER I"
név világ látható.

PSERHOFER J.
vértisztító
labdasai.

**KI AKAR
egyetes önkéntes
LENNI?**

A ki az előtti iskolákat nem végezte
és is lehet egyetemes önkéntes. - A ki
már sor alatti állott, alkészett. Születés
év kőszvény. - Preceptust ingyen küldi:
LICHTBLAU ALBERT
a katonai elít. tanf. igazg. Debreczenben.
Tanácsot ad: eddel Országos I. m. kir.
honvéd ezredes ny. tá. Mayer A. ca.
és kir. őrnagy ny. Felügyelő: a nm. val-
lós- és kőszvény. m. kir. miniszter megbi-
zárából a tank. kir. főigazgató.

Budapest legújabb látványossága a
BELTÁRSAS KŐVÉHÁZ
IV., Kilyó-tér 2. (Kilóliki főhercegnő
palotáján.)
Tűzoltó találat hely. + Kív: STEUER SÁNDOR.

26 ÉV ÓTA
AZ ELISMERT LEGJOBB
MAGVAK BESZERZÉSI
FORRÁSA **ÖDÖN**

MAUTHNER BUDAPEST
CS-ÉS KIR-UDV-SZÁLLÍTÓ MAGKERESKEDESE
ANDRÁSSY-UT 23.
ÉS ROTTENBILLER-UTCA 33.
KÉPES ÁRJEGYZÉK INGYEN
ÉS BÉRMENTVE.

vidékiek kedvenc találkozó helye
KLIVENYI FERENCZ
vendéglő elsőrangú étterem.
Budapest, VI. Andrásy-ut 39.
Kifűző magyar konyha. - Valódi tiszta borok és a
világhírű "Pachorbräu" egyedül kőszvény.

Simon Pál jó hírnevű
PÁRIS szállodája
Budapest, Váci-körút 25.
100 szoba 1 főtől feljebb kiszolgálással együtt. Für-
dők, elegáns kővőház, étterem, sörözők a házban. Vil-
lamos vasúti megállóhely az összes pályaudvarok felől.

A legjobb órákat
legszolidabb és legújatosabb
ékszereket
RÉSZLETFIZETÉSRE
szigorúan szabott áron szállítja Magyarország e nemben
első és legnagyobb üzlete
BRAWSWETTER JÁNOS kronométer-órák
SZEGEDEN.
Árjegyzék 2000 képpel ingyen és bérmentve.

GOLJÁT MALATA SÖR
Kiváló ídíté ital és gyógyozólokra is szolgál.
AJÁNLJÁK: Dr. Korányi és Dr. Köthly egyetemi tanár urak meg-
hajóknál, vércsőségnél, emésztési zavaroknál, gyomorségéknél stb.
Gyár és megrendelés hely:
KÖBANYAI KIRÁLY-SÖRFŐZŐ, KÖBANYA.

FRATELLI DEISINGER
küld
Fluméból vagy Tricestből
5 kgr. Cuba kővét, válogatott... 15 kor. 60 fill.
6. Ceylon győngykővét... 17. 15.
elvámlva és bérmentve.
ÁRJEGYZÉK INGYEN.

**BENZIN-MOTOROK
LOKOMOBILOK**
és GÁZMOTOROK ipari és gazdasági célokra
OSERS és BAUER gyárából
a legjobbak és legújatosabbak a létező szerkezetek között.
Veszék építészeti és raklár: **DÉNES B.**
Budapest, VI., Váci-körút 61.
Képes árjegyzék ingyen.

Portbur, Sherry, Malaga, Madeira,
Marsala, Chablis,
Rajna és Mosel-borok.
Kaphatók minden jób fűszer- és
csomag-kőszvényekben, szőlők,
kővőházak és étteremekben.

Bodega Company

**SZABADALMAKAT ÉRTÉKESÍTŐ
VÁLLALAT**

BUDAPEST
MÉRZSEBET KÖRÜT
Valóságosítási
díjafelvetel.

Bel- és külföldi szabadalmak kősz-
vényeinek, értékesítés és énekeztetés.
Védjegyek és mások kőszvényeinek.

CSÁSZÁRFÜRDŐ
téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.

Előrengye kénes hővízű gyógy-
fürdő, páratlan gőzfűrével leg-
modernebb kőszvényekkel, pom-
pás ásványvíz eszókákkal, kő-
és kőfűrével. - 200 kőszvény-
moe lakószobával. - Preceptus
kívántra ingyen és bérmentve.

Oh jaj! Kőszvény, rekedtség ellen gyors és kőszvény
eredményes használhatók az
EGGER-féle MELLPASZTILLÁK
Doboz 1 koron és 2 koron.
Próbadoz 50 fillér.
Kapható minden gyógyszerárban és a kőszvény:
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Ha öszül a haja,
beamálja a kőszvény Zoltán-féle HAIR-REGENERATOR, mert nem fest, ha-
nem a haj eredeti színét adja vissza. Üvege 3 koron, bérmentve
2 kor. 80 fillér. **ZOLTÁN BÉLA** udvari orvosi gyógyszerár
Budapest, V., Nagykoron-utca 38. sz. Szabadág-tér szőlők.

100.000
sorsjegy.
80.000
nyeremény.
Képes kőszvény
mely 1000
szőlők.

A jelenkor legnagyobb nyertel esélyű
sorsjátéka a sz. kir. szad.
ÖSZTÁLYSORSJÁTEK.
Megrendelések intézendők:
GAEDICKE A. BUDAPEST
IV., Kőszvény Lajos-utca 17.

Havonta
egy burda.
Tervezet ingyen
és bérmentve.
Ügyes kősz-
kőszvény.

Kipróbált és fényes sikerrel bevált Aethna, Kőszvény, sziv-
vees-, gyomor- bélbajoknál, Meghajtók (Hysteria) Neuras-
thonia), makacs vér- és vérhámlásnál. Biztos védelem
szőlők és elszárv ellen. - Díjazott levetelre válasszon.

Vérnyógyítás - Hemipatia
fejtől és esztől kőszvénye

Dr. KOVÁCS J. egyet. orvost.
rendel. intézetében, Budapest, V. Váci-körút 18.

Legújatosabb és legbiztosabb gyógyászati régi és súlyos
betegségekben. Eredményes folyton bántalmatlan terjed
egy a bel- mint a külföldön! Sikeres gyógyít számtalan
éy esetben is, mikor a modern orvosi tudomány már le-
szőlők a beteg életével.

Hirdetéseket, reklámokat legelőszobban
közölhet az
összes bel- és külföldi lapokban az
ALFALANOS TUDOSÍTÓ
Hirdetési osztálya (Budapest, VII., Erzsébet-körút 34.)
Tulajdonos: LEOPOLD GYULA szerkesztő.
Szakszerden, pontosan és lelkiismeretesen
eszközölnek az összes megbízások.
Kőszvényeinek ingyen.